

ŠIBENSKE NOVOSTI

Izlazi svake subote. — Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, koja isključivo vrši inkasacije pretplata, oglasa i t. d. Telefon br. 47. — Oglasi se računaju po cijeniku. — Predplata 15 Din. tromjesečno, unapred. — Pošt. Ček. rač. br. 38.114.

Broj 30.

Šibenik, subota 20. septembra 1930.

Godina I.

Naš list postaje polutjednik.

»Šibenske Novosti« izlazit će srijedom i subotom od 1. listopada 1930.

Pokrećući „Šibenske Novosti“ istaknuli smo potrebu našeg grada i njegova zaleđa — Sjev. Dalmacije, da ima svoj organ, koji će stajati na braniku njihovih interesa. Prvi brojevi „Šibenskih Novosti“ bili su skromni formatom, ali, uza sve to, naši građani u listu nadjoše pravu riječ, koja se živo zalagala za svako pitanje, koje se, bilo kako, ticalo interesa grada Šibenika i Sjeverne Dalmacije. Uza sav skepticizam, sa kojim je praćeno naše nastojanje, naš podvig, sa stanovite strane i od stanovite grupice ljudi u našem gradu, koji svoju lijenost i nerad opravdavaju skepticizmom mi smo vjerovali. Vjerovali smo da u Šibeniku ima zdravog shvaćanja i da svaki onaj, koji istupi sa poštenim namjerama, bez nekih skrivenih tendencija, da živom i borbenom riječi brani interese Šibenika, naići će na razumijevanje i potporu građanstva. I nismo se prevarili. Osobito moramo istaći požrtvovanje i ljubav

malog svijeta za „Šibenske Novosti“. Nema dućančića, male radionice, činovnika, radnika, kod koga se nebi našle „Šibenske Novosti“. Često puta, savjetujući se o pisanju i o stavu našeg lista u raznim gradskim pitanjima sa tim malim ljudima, koji najzdravijim očima gledaju na razvoj grada, čujemo stalno i uvijek: „I ja sam pretplatnik naših Novosti, ali bi ih trebalo izdavati dva puta nedjeljno“.

Vodeći punog računa o željama tih malih građana, čija je ljubav i razumijevanje doprinijela, da se naš list razvije i održi, riješili smo da naš list izdajemo dva puta nedjeljno i to srijedom i subotom, počevši od 1. listopada.

List će se kao i do sada, u glavnom, baviti svim privrednim pitanjima, koja se tiču Šibenika i sjev. Dalmacije. Registrirat će važne političke događaje u državi i svijetu. Donosit će zabavno štivo i uoblječenu „Šibensku Nedjelju“ u subotnjem broju. Nastojat ćemo, da

donosimo i bogatu gradsku kroniku.

Registrirajući ovaj napredak našeg lista, uvjereni smo, da će, kao i do sada, „Šibenske Novosti“ naići na razumijevanje, ljubav i pomoć kod našeg građanstva. A sa naše strane možemo ustvrditi, da će naš list ostati na onom programu na kome je i osnovan; biti će javna govornica za zaštitu interesa Šibenika i njegova zaleđa Sjeverne Dalmacije. Svaki građanin, bilo iz Šibenika, bilo iz drugih mjesta i varoši Sjev. Dalmacije, ima puno pravo da rekne svoju riječ sa te govornice, jer svakog našeg čitatelja smatramo našim saradnikom.

I tako radeći u punoj harmoniji sa našim građanstvom „Šibenske Novosti“ će, ako Bog dade, proslaviti prvu godinu svoga izlaženja kao dnevnik. To je naš cilj!

Uredništvo i uprava „Šibenskih Novosti“.

JE LI NAŠE SELO NEKULTURNO?

Kulturni problem ide u red naših najvažnijih problema. Zato se u posljednje vrijeme o njemu toliko diskutuje. Već sada se ocrtavaju dva osnovna, različita stava. Jedni misle da je naš kulturni problem prost, da mi buduću, kulturno zaostali, imamo svim silama da pregnemo da dostignemo ostale naprednije narode. Po ovom shvaćanju u nas je selo kulturno na najnižem stupnju, zato je potrebno da se gradska kultura u njega što pre presadi.

Ovo je shvaćanje u nas vrlo rašireno. Na seljaka se gleda kao na niže biće. U gradsku kuću, makar to bila kuća malog gradskog trgovčija seljak se nerado pušta. A i kad je građanin prinuđen da govori sa seljakom, on se odnosi prema njemu ili grubo, ili sa blagonaklone visine, kao prema kakvom djetetu.

Pa i sam seljak počeo je da vjeruje da je on glup, prost, nenaobražen. Seoske zene, naročito, teže da se izjednače sa gradskim; bar u toliko koliko im je to moguće: u bojenju lica, i nošenju haljina od fabričke materije.

Sva ova zabuna dolazi otuda što se u nas brkaju pojmovi kulture i civilizacije. Istina je da naše selo nije civilizovano, ali ono nije i nekulturno. Ono nema, niti može tako uskoro imati sve one udobnosti, koje bi omogućile higijenski bolji život. Ali u osnovnim životnim pitanjima, ono ima vrlo jasno izgrađeno shvaćanje. Naše selo ima raščišćen odnos prema Bogu, odnos muža prema ženi, majke prema djeci, djece prema roditeljima. Mnogobrojne narodne

poslovice, čijoj se mudrosti građani samo kroz knjige dive, jesu živa životna načela za seljaka. Svi se razgovori njima završavaju. Pri donošenju odluka vodi se o njima računa. I kad se ima u vidu da su narodne poslovice mnogobrojne i da one na najvažnija životna pitanja daju često vrlo niansirane odgovore, onda je odista maloumno poricati kulturnost onome ko ih je stvorio.

Razlog što mi, građani, ne shvaćamo kulturu našeg sela, leži još i u tome što je ova sasvim različita od one koju smo mi sa evropskog Zapada primili. Seoska kultura naša je patriarhalna. Patriarhat znači vladu muškog principa. U našem selu je sve na njemu zasnovano. Čovjek je glava kuće. Žena tamo nije idol, već majka djece i pomoćnica čovjekova. Čovjek, trošeći svoju snagu u radu, mučnom i nepoznom, nije rob svojih instinkata, naročito na onog koji je najopasniji, seksualnog.

U gradskoj kulturi je sasvim drukčije. Dobro se jede i pije, a fizički slabo radi. Nagoni su neutrošeni. Otuda potreba da se zadovolje, otuda trka za uživanjima. Čovjeku je žena najveće uživanje. Zato je hoće lijepu i temperamentnu. Ona pak, znajući koliko je čovjeku stalo do nje, zahtjeva mnogo. Od gospodara čovjek se pretvara u roba. Na mjesto da bude zakonodavac, on se pretvara u izvršivača čudi. Žena je takvim čovjekom nezadovoljna. Ona nema onoga na koga će se osloniti. Otuda nervoza, preljubi i razvodi brakova.

Zbog svega ovoga u Evropi je ozbiljno posta-

XIV. ZAGREBAČKI ZBOR

13. — 22. IX. 1930.

Opći međunarodni veliki sajam uzoraka sa specijalnim sajmovima

1. GRADJEVINARSTVA
2. HOTELA, KUĆE I KUHINJE
3. PREHRANBENE INDUSTRIJE
4. TEKSTILNA I KONF. KRZNA
5. KOŽE
6. PAPIRA
7. POLJOPRIVREDE.

Osim toga držati će se izložba i sajam

RASPLODNE STOKE

DOMAĆE na dane 13. i 14. IX.

INOZEMNE na dane 20. i 21. IX.

Na željeznicama i jadranskim parobrodima 50% popusta, za posjetioce i robu (besplatni povratak).

vljeno pitanje, i to od najumnijih glava njenih, pitanje kulturne krize. U ovom pogledu ima čak i sasvim pesimističkih proroka. Govori se o „propasti Zapada“. Traži se vraćanje nepomućenim izvorima kršćanskog života.

Zbog svega ovoga u nas se pojavljuje i jedna nova kulturna ideologija. Ona traži da pri izgradnji naše kulture ne idemo za podražavanjem drugih, već da stvaramo našu, rasnu kulturu. Kao osnov da se uzme kultura naših najširih narodnih slojeva. Otuda ovo shvaćanje traži poštovanje tradicije: u kući, na ulici i svuda.

I predstavnici ove ideologije traže da se ide u selo. Ali ne radi toga da bi mu se „zapovijedalo“, već da se ono prouči. Pri tom će građani u nečemu poučiti seljaka, ali u mnogome i sami biti poučeni. Za uzor ističu Japan, koji se civilizovao, ali nije odbacio svoje tradicije.

Jer budemo li samo podražavaoci drugih kultura, mi nećemo uspjeti da općem progresu ništa pridodamo. Izgubićemo našu rasnu individualnost, utopićemo se u more bezličnosti. Da se to ne bi desilo potrebno je da mi, kao narod, svoj život shvatimo kao misiju. Bez toga je pravi nacionalizam nemoguć. Jer nije dovoljno imati samo slobodu svoje fizičke osobe, već i slobodu duševne. Ova je mogućna samo

Salamon Drutter -- ŠIBENIK

Prispjelo

ODIJELA, KAPUTA, jesenskih OGRTAČA prvorazrednih inozemskih tvornica. Cipela Herman-Hirsch. Sešira „Habig“ Borsalino. Rublja Taussig Wien. Francuskih tkanina za dame. Engleskih štofova. UZ NAJPOVOLJNIJE CIJENE.

TKO DOBRU ROBU KUPUJE, TAJ JEFTINO PROLAZI!

MOJE DAME! Preporučamo Vam za Vaš teint naše pudere i kreme

'ETOILE NOIRE' I 'NARTA'

izvolite još danas učiniti pokušaj, bit ćete o rezultatima ugodno iznenadjeni.

Naša najbolja preporuka je 100-godišnji opstanak naše tvrtke.

Dobiva se svagdje i u Šibeniku: Drogerija Petar Torre

GELLÈ FRÈRES

Paris, 6, Avenue de l'Opera.

onda, ako imamo ne samo svoju nezavisnu državu, već i svoju izvornu kulturu.

Jedan nezdravi, mutni val svakodnevno prelazi naše granice putem novinskih feljtova, radia, kinematografa, varietea, i dr. Njime naša narodna duša biva sistematski i postepeno trovana. Ima bezbroj znakova da je ugroženo ono što nam je sveto. Sama činjenica što se u nas pojavljuju oni koji protiv toga dižu svoj glas, dokaz je o postojanju opasnosti.

Od toga da li će ovi glasovi ostati glas vapijućeg u pustinji, zavisice sve ostalo. Ne jave li se u nas borci za našu narodnu dušu, za ono što je naše selo (ne svuda, jer je i ovo tuđinskim valom već zahvaćeno) kao zdravi izvor sačuvalo, — onda moramo biti spremni da sve one nevolje i krize, koje danas preživljuje jedna civilizacija na zahodu. Doći će onda i nama milioni nezaposlenih, razvodi brakova u masama, zločini iz perveznosti, itd. itd. Onda će i naše selo postati „kulturno“, ali će onda sa nama kao narodom biti sršeno. Na mjesto da, sačuvali svoje zdravlje, radimo na ozdravljenju drugih, mi ćemo, i sami oboljeli, zivotariti, dok nekakva nova seoba naroda ne zamjeni preživjele narode Evrope.

O kazališnom društvu.

U prošlom broju našega lista ustupili smo mjesto članku jednog mladog člana kazališnog društva, koji je, zanešen svojim oduševljenjem i mladenačkim optimizmom, iznio, ne samo, potrebu kazališne trupe u našem gradu, već i neke misli o budućem radu i organizaciji društva. Mladosti se može koncedirati taj pretjerani optimizam zacinjen ružičastim gledanjem na poredaj stvari, ali pri samoj pomisli na obnovu rada kazališnog društva, mi moramo istaći sve realne prepone preko kojih je potrebno preći, da se ideja o uspostavi društva ostvari. Onda ćemo tekar uvidjeti dali je uopće moguć nekakav uspješan rad na tom polju.

Rad tog društva, u prvom redu, zahtjeva dobre diletantske sile, sa umjetničkom notom, a da drpštvo može djelovati. Sad nastaje pitanje, raspolažemo li mi sa dovoljnim brojem takovih sila? Kad smo prigodom prikazivanja „Revizora“ u našem listu donijeli objektivni prikaz tog neuspjelog pokušaja umjetničke afirmacije našeg društva, dignuta je na nas kuka i motika. Nabacivalo se neke razloge kako su to samo početnici, dobrovoljci i slotinu drugih isprika. Ali, ako u radu kazališnog društva nema umjetnosti, što mu mora biti temeljno pravilo — onda nema uopće rezona njegovu postojanju. A umjetnost daju

— istina diletanti — ali takovi diletanti, koji imaju stanovitu dozu umjetničkog talenta.

Postoji li mogućnoet da kazališno društvo okupi toliki broj diletanata sa talentom, da sa te strane osigura prosperitet i mogućnost uspješnog rada?

Kad bi se to temeljno pitanje riješilo odmah niče drugo: umjetničko vodstvo trupe, koje bi, vodeći računa o shvaćanju i doraslosti publike, a imajući uvijek na umu kulturnu i umjetničku mislju društva, vodilo rad onim putem koji bi doveo po pozitivnih rezultata u svima pravcima.

Tekar kad se riješi ovo što gore spomenusmo, moglo bi se misliti na početak djelovanja i rada. Onda bi društvo dobilo jednu ozbiljnu fizionomiju, pa smo mišljenja, da nebi izostala ni potpora faktora. Ali, naravno, ona nebi bila izražena u onako visokoj cifri kako je to mladi član kazališnog društva idealistički zamislio.

Što se tiče operete i orkestra koje je mladi člankopisac napomenuo u svom članku, po našem mišljenju to spada u carstvo fantazije. Orkestar spada u „nadležnost“ muzičkih društva, a mi imamo „Kc-lu“ i „Filharmoniju“, pa ako oni osjećaju potrebu osnivanja muzičkih sekcija u svom krilu, otvara im se veliko polje rada i djelovanja u tom pravcu. To se nebi nikako moglo prikrpiti kazališnom društvu, jer bi mu to bio samo teret.

A opereta? Kako prije rekosmo: carstvo fantazije. Prije svega, ako se uzme strogo, opereta spada u vrstu umjetnosti, koja tapka između cirkusa, opere i barskih revija i kad se dobro izažme od prave umjetnosti ostaje vrlo malo ili nimalo.

Prema tomu, i kad bi postojala materijalna mogućnost osnivanja operete, radi njezine umjetničke opskurnosti, kazališno društvo, koje postavlja sebi visoke kulturne i umjetničke ciljeve, moralo bi tu ideju napustiti iz tih razloga. K tomu možemo još nadodati da u kazališnom društvu nema svega onoga što treba opereta. Dakle samo fantazija!

Bila bi velika dobit i čudo, kad bi se stvorila mogućnost osnivanja i dobre dramske trupe. Kad bi kazališno društvo uspjelo to da ostvari, mogli bi se sa sigurnošću nadati, da će ih neki lokalni, šibenski historičar u budućnosti (možda don Krste Stosić) u svojim kronikama zabljježiti masnim slovima kao zaslužne građane. Ako netko od protagonista kazališnog društva ima tih ambicija, onda na posao, pa da vidimo rad i onda ćemo suditi.

To su, u glavnom, prepone preko kojih bi imalo da preskoči društvo, da omogući sebi uspješan prosperitet.

J. Č.

Antišibenska nedjelja.

Uređenje šematorija. Pantheon mjesto Ossariuma. Tko sve treba da uđe u Pantheon.

Mjerodavni trudbenici donijeli su odluku, da se ledina vankagradske Gospe parketira, naime pretvori u park. Već je i nacrt napravljen, dapače dva necrta, a bila su izložena u jednom izlogu na ogled i kritiku publike, da se i ovom prilikom uzmogne manifestirati tradicijonalna širokogrudnost naše komunalne politike.

Odluka je hvalevrijedna, ona je skoro genijalna. Zar nije bilo žalosno, da se u gradu sa veličanstvenom katedralom sa Adamom i Evoin, sa dva lava i sa dva reda apsida učenih glava, (tko može reći, da te glave nisu učene?) u gradu sa toliko znamenitih portala, na kojima se mogu pročitati glasoviti humanistički aforizmi (kao n. pr.: Recte faciendo neminem timeas), da se u jednom takvom gradu, u samom njegovom epicentru koči seoska ledina obrasla kopriovom i troskotom? Zaludu je braniti tezu, da je ta ledina u prošlosti znala dobiti svoj idilični dekor. Danas protagoniste poljoprivredne industrije ne nalaze više oportunitim, da na njoj suše višnje, a naša braća Borajci napustili su to besplatno konačište pod zvijezdama. Ugled Šibenika zahtjeva, da se goli pejzaž ispuni oblicima i bojama. Urbanizam njegov će na taj način dobiti svoj novi atribut.

Ali u ljudskoj glavi uz sretne ideje rađaju se i nesretne. Nekome je udarila u glavu monstmozna

misao o Ossariumu. Svaka čast mrtvima, ali se još nigdje na svijetu nije našlo toliko pjeteta, da se nekim bezimnim kostima podize mauzolej. I to u središtu grada i u parku. Gospodo, to je paradoks. A onda, kakve emocije može da probudi jedna kosturnica? Ne uviđate li, da nama nešto drugo treba. Treba nam hram, koji će biti posvećen ne samo kultu mrtvih, nego i kultu živih. Treba nam spomenik, koji će ovjekovječiti veličinu našega grada, kao i veličinu onih, koji su toj veličini doprinjeli. Gospodo, treba nam — Pantheon!

Pitanje izgradnje Pantheona nameće se isto tako kao što bi se nametalo pitanje izgradnje Uboškog doma, kad ga ne bismo već imali. (Te dvije ustanove imaju svojih dodirnih točaka!) Šibenik koraca sa progresom korak u korak. To je jasno. Progres producira svoje eksponente i nosioce, sve same domaće sinove. Vrlo je važno, da su to domaći sinovi, jer oni rade pod devizom: Za rodni grad! Šibebik živi tako u jednoj permanentnoj renesansi (ne krizi) i kud će predstavnici te renesanse nego u Pantheon?

Svršishodno treba u Pantheonu urediti odjeljenje, u odjeljenjima kripte, a u kriptama sarkofage. Prvo odjeljenje za prve građane t. j. gradonačelnike. Momentano u njemu treba rezervirati šest načelničkih sarkofaga za šestoricu kandidata. Držimo, da bi bilo potrebno stijene njihovih sarkofaga napraviti iz nešto solidnijeg materijala obzirom na komunalno ideološki antagonizam, koga nije kadra ni sjena smrti da izbrise. (Za svaku eventualnost mogli bi se sarkofagi postaviti u željezne kaveze.) Iza odjeljenja prvih gra-

Aktivnost Hrvatskog Radiše u Šibeniku

U salonu Grand Hotela „Krka“ održana je 6. o. mj. sjednica radnog odbora Hrvatskog Radiše. Sjednici je predsjedao pretsjednik g. Dr. Vice Iljadica, a prisutan je bio veći broj odbornika i pitomaca Hrv. Radiše, koji danas rade u našem gradu raznim u privrednim granama. Nakon govora pretsjednika o zadacima i misiji Hrv. Radiše, tajnik društva g. Mate Pergin podnio je iscrpan izvještaj o akciji Hrvat. Radiše u našim krajevima i prema tomu vidila se ogromna korist, koja se baš u našim siromašnim krajevima vrlo jako odrazila. Tako je iz same naše okoline do sada poslano na izučavanje raznih zanata preko 300 pitomaca, dok iz čitave Dalmacije ima ih preko 2000. Od poslanih na razne zanate osposobilo se preko 40 po sto i osovilo se na svoje noge. Tajnik je odboru pretstavio preko 20 prisutnih svrsenih Radišinih pitomaca, koji solidno rade ili samostalno svoje zanate, ili, pak, kao vrlo dobri i solidni namještenici po radionicama. Nakon toga je preporučio odboru, da one Radišine pitomce, koji imaju već samostalne radnje, potpomažu, jer se time najbolje podupire razvoj domaće privrede. Poslije toga na predlog pretsjednika pohvaljen je rad i agilnost društvenog tajnika g. Pergina i sjednica zaključena.

Skoro će se održati i akademija u korist Radišnog internata u Zagrebu.

Za školsku mladež potrebna je dobra i frajna cipela.

Zagrebačka Tvornica Cipela

posvećuje najveću pažnju izradi svih vrsta dječje obuće, a može se dobiti uz vanredno niske cijene i to od br. 27 do br. 30 Din. 115, od br. 31 do br. 35 po Din. 140.

Zagrebačka Tvornica cipela ulica Kralja Tomislava.

1000 listova konceptnog papiraza kancelariju Din. 90.— 1000 vel. listova bijelog papira za zamotavanje Din. 240.— dobiva se kod tiskare E. Vitaliani i Sin.

dana dolazi odjeljenje drugih i trećih, naravno, zaslužnih građana. Tako odjeljenje za općinske prisjednike. (To su oni, koji, razumije se, prisjedaju — općini.) Odjeljenje za vijećnike, za priredivače, općinskih proglaša, koji neizbježno počinju sa revolucionarnim pozivom: Građani! Dalje odjeljenje za gradske kanalizatore, za otkrivače i konservatore starih fasada, za genijalne pronalazače egzotičnih imena šibenskih ulica kao — 17 buntovnika, 7 Omelića i t. d. Zatim odjeljenje za upravitelje gradskih nasada i parkova, a specialno odjeljenje za one, koji vode brigu o Crncu u perivoju, tom jedinom simbolu našeg kolonijalnog posjeda. (Kako čujemo, u znak priznanja naš će grad biti odlikovan sa „Legion d'honneur“ od Lige za zaštitu Crnaca.) Odjeljenje za prometnike stranaca i cicerone, za predsjednike kulturnih društava kao Tenis-kluba, Pingpong-kluba i sličnih. Odjeljenje za uvažene šibenske dopisnike stranih novina, koji neumorno pišu na slavu sredovječnog, historijskog, predhistorijskog i antihistorijskog, dičnog Kresimirovog grada... I tako redom dalje ostala odjeljenja. Za zasluge njihovih stanovnika nama nedostaje mašte.

Dakle, gospodo trudbenici, mjesto Ossariuma Pantheon, na čijem će pročelju zlatnim slovima biti ispisano: Svojim velikim muževima zahvalni grad Šibenik. Pantheon će biti najjači Dizel-motor, stopostotni spiritus movens, koji će vas od smrtnika pretvoriti u besmrtnike, koji će učiniti, da tako što prije umrete, te konačno napravite ipak nešto pametno za ovaj naš neveseli gradić Okurov.

(d.)

Vijesti iz grada i okolice.

Našim pretplatnicima. Obavještavamo naše pretplatnike, da sa koncem rujna ističe veći broj pretplata i da će naš inkasator posjetiti sve te pretplatnike i ubrati novu pretplatu do konca godine.

Pošto „Šibenske Novosti“ od 1 listopada izlaze dva puta nedjeljno, pretplatu smo povisili na Dinara deset mjesečno, pa se nadamo, da će se dosadnji pretplatnici pretplatiti za dalje, a također, da će se naći i novih, jer „Šibenske Novosti“ kao neovisno glasilo nemaju nikakove druge pomoći osim one koju daju pretplatnici i oglašivači.

Licitacija za nabavu kamena tučenca. Direkcija Državnih Željeznica u Zagrebu raspisuje na osnovi Zakona o državnom računovodstvu prvu javnu ofertalnu licitaciju na dan 10 oktobra 1930. god. za dobavu 12.000 m³ kamena tučenca za posljunčene pruge.

Oglas licitacije stoji zanimanicima na uvid u uredu Trgovačke i Obrtničke Komore u Splitu (spis br. 2392/3/1930.-

Oštećivanje vodovodnih cijevi. Obavješteni smo, da se opet na pruzi, kojom prolaze vodovodne cijevi dešavaju barbarluci. Mi smo u jednom od prošlih brojeva pisali o razbijanju cijevi kod Jurasove česme. Sada, opet uprava vodovoda dobila je obavijest, da se razbijaju poklopci na prelijevnim bunarima između Krke i Meteriza. U bunare se baca kamenje i pravi šteta na razne načine. Pošto se uz vodovodnu prugu nalazi vrlo mali broj naselja mislimo, da bi se krivac mogao vrlo lako pronaći, da se primjereno kazni. Kad bi agilni komandir žendarmarijske čete svojim podređenim organima, koji patroliraju po tim krajevima, preporučio da se zainteresuju malo za štetocine na vodovodnoj pruzi učinio bi građanstvu veliku uslugu.

Što je sa baždarskim uredom? Mi smo u jednom od prošlih brojeva našega lista javili, da će u najskorije vrijeme biti otvoren baždarski ured. Ali do danas taj ured nije nikako proradio, premda je došlo vrijeme za baždarenje bačava. Obratili smo se općinskim vlastima da nas one izvjeste kako stoji stvar sa otvaranjem baždarskog ureda. Izvijestili su nas, da je općina stavila na raspolaganje pomješće za taj ured, ali neznaju uzrok radi kog baždarske vlasti nisu započele sa radom. Prostorije u kojim bi ured imao da otpočne radom, potpuno su gotove pa neznamo razloga, zašto ne počne sa djelovanjem. Općinska Uprava bi trebala da požuri kod nadležnih vlasti da se ovaj ured čim prije otvori.

Ante Kalauz - Šibenik drvodjelska radiona. Izrađuje sve vrste drvodjelskih radova najkulantnije uz najumjerenije cijene.

† **Mate Belamarić.** U utorak 16. ov. mj. preminuo je okružen razalošenom porodicom i okrijepljen svetotajstvima Mate Belamarić posjednik. Pokojnik je bio poznat i obljubljen, ne samo u našem gradu, već je među našim narodom u čitavoj sjevernoj Dalmaciji, važio kao uzor ljudstva, čovječnosti i poštenja. Sa pokojnikom nestaje još jedna stara šibenska korijenika, čija je crvenkapa bila simbol svih plemenitih oblika, jedne, nesumnjivo, junačke i viteške sredine.

Pokojnika je do vječnog prebivališta otpratio veliki broj njegovih prijatelja i poštovaoca iskazavši mu time posljednje poštovanje.

Pokojniku neka je vječni pokoj, a ožalošćenoj rodbini naše najiskrenije sautešće.

Podnešenje poreske prijave prihoda od zgrada, za razrez kućarine za 1931. godinu.

Za svaku zgradu koja podleži plaćanju kućarine ima se podneti poreska prijava u roku od 1. X. do 31. X. 1930.

Prijava se podnosi posebno za svaki objekat, koji je u katastru posebno popisao, makar imao i dva kućna broja. Za više objekata može se podneti jedna prijava samo onda, kad su svi obeleženi jednim kućnim brojem i u jednom katastarskom listu popisani.

Prijava se podnosi i za one zgrade koje uživaju privremeno poresko olakšanje.

Poresku prijavu ispinjava i podnosi:

1. faktični posednik. Ako je zgrada u posedu više lica, onda svi skupa;
2. za zadrugu staresina;
3. za pravna lica prijavu podnosi njihov predstavnik ili zastupnik, a za maloletnike njihovi roditelji ili tutor, i
4. za mase, njihovi zastupnici.

Prijavu može podneti i punomoćnik uz punomoć.

Prijava se ima popuniti u svim rubrikama, redom, kako u obrascu slede.

Svaki kirajdzija (stanar) ima se u prijavi upisati pod posebnim rednim brojem.

Poreski obveznici treba da upišu u poresku prijavu godišnju sumu brutto prihoda-kirije, prema stanju (1. X. 1930).

Pod brutto prihodom kirijom razumeva se svaka naknada, koju kirajdzija čini, i daje sopstveniku za iskorišćenje zgrade.

Naknadom za upotrebu zgrade smatraju se:

1. kirija u gotovu novcu;
2. vrednost usluga, pogodnosti i obaveza, koje kirajdzija čini, daje ili duguje sopstveniku zgrade na ime odštete za upotrebu;
3. davanje u naturi (hrana, održavanje i slično);
4. svote koje je kirajdzija utrosio ili predujmio za prepravku ili popravku zgrade (stana), ako radi toga plaća srazmerno manju kiriju;
5. u mesto sopstvenika plaćeni porez, premije za osiguranje i sl.

Vrednost obaveza iz tačke 2. i 3. ima se pretvoriti u novčanu vrednost i ovu uneti u poresku prijavu.

Sopstvenici, koji svoju zgradu ili njezin dio, sami upotrebljavaju, odnosno, besplatno drugima na upotrebu prepuštaju, prijaviti će kao bruto onaj iznos, koji bi za zgradu mogli dobiti, kad bi je davali pod kiriju.

Na isti način prijaviti će se bruto kirija i kod onih zgrada, odnosno delove zgrade, koje na 1. X. 1930. odnosno u vreme podnešenja poreske prijave nisu bile izdane pod kiriju, nego su ostale neupotrebljene.

Ko ne preda prijavu u roku određenom ovim pozivom plaća: 3% razreznog osnovnog poreza, a 10% osnovnog poreza, ako prijavu ne preda ni na pismeni poziv u daljem roku od 8 dana.

Ako se u poreskoj prijavi, u nameri da se izbegne plaćanju poreza, dadu neistinite izjave, prijavi manja kirija (zakupna cena), odnosno ako se zataji objekt, snosit će poreski obveznik posledice iz čl. 142. zakona o nep. porez. sa 50—500 Din.

Ako je poreski obveznik nepismen ili nezna prijavu popuniti, može dati usmenu, zapisničku prijavu kod nadležne opštine ili ove poreske vlasti, no i ovakove prijave moraju kirajdzije (zakupci) potpisati. Podnosiocu prijave daće se potvrda o prijemu.

Stipe Zorić, vrtlar

Prodaja svježeg cvijeća, te raznih biljka u loncima.

Izrađuje vjenčane bukete kao i nadgrobne vijence.

Cijena od Din. 60. pa dalje

Licitacija za dozidjivanje vojne zgrade. Na dan 4. oktobra 1930. godine u 11 časova pre podne održaće se u kancelariji Referenta Inženjerije Jadranske Divizijske Oblasti u Mostaru I. ofertalna licitacija sa skraćenim rokom za dozidjivanje vojne zgrade u Mostaru.

Predračunska suma je 452.935.16 dinara.

Oglas licitacije stoji zanimanicima na uvid u uredu Trgovačke i Obrtničke Komore u Splitu. (Br. 2335/2/1930).

Renoviranje crkve sv. Frane približava se kraju. — Već su skinute skele koliko u crkvi, koliko u kapoli sv. Križa, i sad je rad prešao na dolnji dio zidova uzduž čitave crkve, na čišćenje oltara, klupa, orgulja i vratiju. Veoma je sretno pogođena misao kamenitih stupova i oblaka, kojima je uvelike poljepšan estetski izgled umjetničkog drvenog plafona iz 17. vijeka. On se nad njima veličanstveno diže i dominira čitavom crkvom kao jedan kolos. I zlatna bordura nad oltarima sa likovima istočnih i zapadnih svetih Otaca i sa bogatom ornamentikom u stilu renesanse podaje crkvi neku osobitu umjetničku ljepotu i ukras. Već sada može svak da se uvjeri, da je radnja izvedena umjetnički, ukusno i solidno, što služi na čast G. Mati Katalinić-u, koji u ovoj poduzetoj radnji pokazao se je na visini pravog majstora i poduzetnika.

Novo skladište pokućstva

Frane Karadjole (kod Gradskog Kazališta)

Prvorazredno pokućstvo drvene konstrukcije izrađeno u svim stilovima najmodernije. Proizvod tvornice, koja već 30 godina postoji!

Javor d. d. Zagreb.

Skladište željeznog pokućstva emailirana i mesingu sviju vrsta, od prve tvornice željeza

Zmaj d. d. u Zagrebu.

Mogu, koli u drvu, toli u gvožđu, da snabdijem po nacrtima od najmanjih količina do najvećih. Hotele, bolnice, sanatorije, vojničke logore, parkove i t. d.

Moje skladište stoji cijeni mušterijama na ogled.

Cijene po zagrebačkom tržištu.

Konkurencija isključena.

Otvorenje telefona u Tučepi. Dana 6. septembra o. g. otvoren je telefon kod ugovorne pošte i telegrafa u mjestu Tučepi i prepušten javnom saobraćaju.

Ante Frua — Šibenik. Ulica Kralja Tomislava Skladište D. M. C. i TRIDENT konca.

JAVNA ZAHVALA.

Prigodom smrti neprežaljenog nam oca zahvaljujemo šefu stanice g. Salingeru, „Udruženju jugoslavenskih željezničara“, a osobito gospodi Krniću i Dumiću, obitelji Nagodě, Lasić, Tafr i svim ostalima, koji su nas u našoj žalosti tješili i koji su ni-log nam pokojnika sproveli do vječnog počivališta.

Ucviljena djeca Kravar.

JAVNA ZAHVALA

Pretpostavljenima, drugovima, prijateljima i znancima kao i svima, koji su mi bili susretljivi pri sahrani mog druga u Benkovcu, najodanije izražujem hvala!

Bukarica narednik

Službujuća ljekarna. Ovu sedmicu vrši noćnu službu ljekarna „Montana“.

Naša prava

KOLINSKA TVORNIKA CIKORIJE LJUBLJANA

Kolinska CIKORIJA

Sport.

Vater-polo utakmica.

Jučer u petak 19. ov. mj. odigrala se je kod engleskog bojnog broda „Royal Oak“ prijateljska utakmica između momčadi P. d. „Krka“ i reprezentacije engleskog ratnog broda „Royal Oak“, koja je završena sa rezultatom

4 : 0 za „Krku“.

Utakmica je bila vrlo interesantna i puna napele borbe u kojoj je ipak boljoj momčadi „Krke“ uspelo da svlada jakog protivnika. Utakmici je prisustvovalo, unatoč udaljenosti, veliki broj gledaoca i drukera „Krke“. Dok su engleze neumorno bodrili njihovi drukeri sa palube „Royal Oaka“.

O ovoj našoj vrijednoj i do sada nepobjeđenoj momčadi, koja nas tako časno reprezentira, te o njezinom razvitku bit će govora u slijedećem broju, a za sada samo im u ime čitavog grada čestitamo i želimo, da i dalje nastave radom na diku sibenskog sporta.

JEDINO U ŠIBENIKU...

Nije potrebno izvana tražiti prospekte, jer sam nanovo opskrbio moje skladište bogatim izborom svakovrsnog prvorazrednog pokućstva, od poznate Vam renomirane i solidne domaće tvornice

Rudolf Kaiser - Osijek

Samo kod mene omogućeno Vam je nabaviti pokućstvo uz tvorničke cijene i uz višegodišnje jamstvo.

Pogledajte i uvjerite se!!!

Preporuča se
OTTO GRABOVAC.

Obavijest vinogradarima!

Društvo vinogradara u Šibeniku dostavilo nam je slijedeći važni dopis:

Vinarski nadzornik g. Bobanović dana 18. ov. mj., na putu kroz Šibenik, navratio se u upravu pomenutog društva da bi mu pružio mogućnost, da ispita ovogodišnje grožđe na sadržini sladora i vinske kiseline.

Društvo je g. Bobanoviću bilo u svemu pri ruci i on, kod istraživanja pronašao je slijedeće rezultate:

Plavina sladora 20%
maraslića „ 20%
puljizanc „ 20-20%
trbljan „ 19-8%

Mast zadrži vinske kiseline 35 do 40%.

Kako se iz ovih rezultata vidi, grožđe u našem polju bogato je na sladoru, a do berbe, koja, u glavnom u polju počinje 29. tekućeg mjeseca, biti će još bogatije. Naprotiv grožđe na vinskoj kiselini znatno oskudijeva, pa stoga g. Bobanović preporuča vinogradarima, da kod berbe u mast dodaju potrebnu količinu vinske kiseline.

AUTO garage

„KRKA“

ŠIBENIK. — Telefon 42.

Najam AUTA

Članak o Težačkoj Zadruzi. U prošlom broju našega lista obećali smo čitaocima članak o Težačkoj Zadruzi kao odgovor članku, koji je izašao u „Glasu“. Ali radi tehničkih poteškoća članak nismo mogli donijeti u ovom broju, pa ćemo to učiniti u slijedećem. Radi toga molimo naše čitatelje da ovu obavijest uzmu do znanja.

Licitacija za dobavu boja, stakala i t. d. Direkcija Državnih Željeznica u Zagrebu razpisuje na osnovi Zakona o drž. računovodstvu prvu javnu ofertalnu licitaciju na dan 15. oktobra 1930. godine za dobavu raznih boja, kita, stakla i kositra. Oglas licitacije, iskaz materijala, specijalni i stručni uslovi stoje zanimanicima na uvid u uredu Trgovacke i Obrtničke Komore u Splitu. (Br. 2399/6/1930).

Sve vrsti naočala mogu se dobiti u drogerija Vinka Vučića.

Rubrika: Naši čitatelji kao saradnici.

U našem gradu postoji ulica „17 buntovnika“. Kad se krstiše naše ulice i kad su se pronalazila razna egzotična imena, pronađoše u prašnim kronikama i tu sedamnajstoricu goričkih uskoka i okrstiše na vječni spomen jednu goričku ulicu njihovim djelom-bunom. Jedan moj prijatelj starosjedioc Gorice pripovjeda mi čak i uzrok radi čega se ti mrki uskoci pobuniše. Naravno, ja sve to uzimam sa velikom rezervom, jer moj prijatelj ima naviku, da sam uvjeri sebe o nečemu što uopće ne postoji, dakle veliku moć autisugestije. Ja ću samo ispričati što mi on priča.

„Dakle, jednom stiže — priča moj prijatelj — u Šibenik Zan Antonio Delin dužd mletački sa bezbroj galija. Velike parade, gruvanje topova, kako se to već i danas radi kad stigne neki velikodostojnik. Prolazeći gradom susrete dužd neke uskočke goričke svatove. Uskoci praše iz kubura i malih pušaka da je milota. Mlada u „boldunu“ ko krv i mlijeko zirka oko sebe stidljivo ispod svileanih trepavica. Silnom mlečaninu svidili se uskočki svatovi, a još više mlada „nevistica“. Kad je došao u knežev dvor, posla svog adjutanta uskocima sa porukom, da traži svoje feudalno pravo „jus primae noctis“. Kad uskoci „knjigu proučiše“, spraaše u adjutanta, kao odgovor duždu, prah i olovo iz svojih kubura. Nasta strka lovljenje uskoka. Trojicu uhvatiše i objesiše, a 14 pobježe glavom bez obzira“. — Tako moj prijatelj izvede ovu sentimentalnu priču, a dali je to istorijska istina ja neznam.

Nekidan prolazim kroz ulicu „17 buntovnika“. Zdravlja mi, „buntovna“ ulica. Za proći trebaju dobri uskočki opanci. Nepristupačna kao sredovječni zamci. Same klisure. Sve mi nekako zazorni ti ljudi iz ulice „17 buntovnika“. Sa kuća me gledaju nepovjerljivo dugoljaste oči puškarnica. Moj prijatelj podviknu i okupi se svijet za čas. Meni neki trnci kroz leđa proljeću. — To je novinar — prestavlja me

MALI OGLASNIK

Cijena do 20 riječi 10 dinara, svaka daljnja riječ 25 para.

Izgubljeno zlatna spilja u obliku tenis-rakete. Molimo poštemg nalaznika nek se javi u tiskari, gdje će dobiti nagradu.

Vaše lice zahtjeva njegu. — Upotrebljavajte samo najbolje proizvode za njegu lica — Creme „NADA“, i Sapun „NADA.“ — Proizvodi i razasilje: drogerija Nada-Ph. M. Petar Torre — Šibenik.

PEKAR sposoban za samostalno vodstvo pekarne traži mjesto, bilo u gradu ili na selu. Za naslov obratiti se na upravi lista.

Kupujem kuću od 150 do 200 hiljada Dinara. Reflektiram na rentabilnost. Ponude kod upr. lista.

Singer Šivači Strojave Filijala Šibenik traži namještenicu vjestu u kroju, šivanju i vezenju na mašini. — Prijave se primaju u dućanu firme Singer.

Od 1. oktobra unajmljuje se stan na lijepom položaju prema suncu, koji se sastoji od četiri sobe, dvije terase i nuzgrednim prostorijama. — Obratiti se upravi lista.

ŠIBENIK

izdajnik moj prijatelj. Mislim dobra biti neće. Jedan stariji čovjek istupi pred narod i reče režući me očima:

„Napiši u foje, dokle nas općina misli smatrati buntovnicima, pa nam ove neprohodne klisure držati pred kućama. Nebi bilo dobro da se opet pobunimo, jer teško općini onda. Neka naprave i poprave ulicu „17 buntovnika“, da ne izgleda tako „buntovna“ „Tako je!“ — zaviče sav uskočki narod, a ja napisah, jer drukčije... teško meni.

Vaso Čok i Jovo Paklar
ŠIBENIK (Dalmacija)

Bogato skladište stakla za prozore, šupljeg stakla, porculana, kuhinjskog posuđa. Aluminjsko, emajlirano, papirnate robe, mineralne vode, bombona i t. d.
Vlastiti proizvod crkv. svijetla

Adresa za brzoi. Čok - Šibenik
Broj računa kod
Ček. Zavoda — Sarajevo 4343.

TVORNICA SAPUNA
„SLAVIJA“

Braća Iljadica-Grbešić pok. Petra

ŠIBENIK

Proizvada za domaćice najbolji i najkorisniji sapun za pranje rublja: žuti, zeleni i bijeli.

Pokućstvo

iz centra domaće industrije, Osijeka, dobijete uz konkurentne cijene kod:

Stjepan Karković
ŠIBENIK

ŠIME ANTIĆ - Šibenik

Trgovina manufakturnom robom

Veliki izbor platna za rublje, sefira, oxforda, trikotaža i t. d. uz najumjerene cijene.